

האוניברסיטה העברית בירושלים
THE HEBREW UNIVERSITY OF JERUSALEM
הפקולטה למדעי הרוח Faculty of Humanities
המכון למדעי היהדות ע"ש מנדל
The Mandel Institute of Jewish Studies

ידיעון מרכז אוריון

לחקר מגילות מדבר יהודה והספרות הקרובה להן

אוקטובר 2009

גיליון שנים עשר

דברי פרופ' סטיב פסברג
המנהל היוצא של מרכז אוריון (2006 – 2009)

חברים ועמיתים יקרים,

בימים אלה אני יוצא לשבתון ומסיים שלוש שנים כמנהל מרכז אוריון. נהניתי מאד מההזדמנות לעבוד עם רבים מכם ולהכיר טוב יותר את העוסקים בחקר המגילות הן בארץ, הן בחו"ל. זאת הייתה תקופה אינטנסיבית של שני כינוסים בינלאומיים והרצאות רבות של מומחים בעלי מוניטין ושל חוקרים צעירים ומבטיחים. מגוון הנושאים שנדונו בחסות המרכז מצביע על חיות התחום וחשיבות המגילות והספרות הקרובה להן בחקר בית שני על כל היבטיו. אני מודה לחברים הרבים שתרמו למרכז אוריון בשלוש השנים האחרונות בעצה, ברוח ובחומר, ביניהם: פרופ' מיכאל סטון, מר גירמי דונקל מר מיכאל דונקל, חבר הנאמנים של קרן אוריון חבר הנאמנים של קרן סר זלמן קוהן, חברי הוועדה האקדמית, לשוחרי האוניברסיטה העברית בקנדה, לשוחרי המרכז בארץ ובחו"ל, ולאוניברסיטה העברית בירושלים. תודה לעובדי המרכז, עוזרי המחקר, המתמחים, ובמיוחד לד"ר רות קלמנטס ולגבי אריאלה עמיר העובדות המסורות והמוכשרות אשר בזכותן המפעל החשוב הזה פורח.

בברכת שנה טובה ומבורכת.

מרכז אוריון טלפון: 02-5881966 פקס: 02-5883584

E-mail: msdss@mscc.huji.ac.il

Web site: <http://orion.mscc.huji.ac.il>

כינוסים בשנת הלימודים תשס"ט 2008/9

• מאה (ואחת) שנים להולדת פסח בר-אדון

בראשית חודש כסלו תשס"ט (30.11-1.12.2008) נערך בקיבוץ עין גדי כנס שהוקדש לפסח בר-אדון ופועלו. בר-אדון, מחלוצי המחקר הארכיאולוגי של מדבר יהודה, מגלה המטמון הכלקוליטי בנחל משמר וחופר אתרי החוף בבקעת ים המלח, היה דמות ססגונית. היה בו שילוב נדיר של ארכיאולוג, איש ספר ואיש שטח, חלוץ, שומר וחוקר רחב אופקים. דרכו הספרותית כללה את הספרים 'באהלי מדבר' ו'בין עדרי הצאן', וכחוקר וארכיאולוג כתב עשרות מאמרים בידיעת הארץ ושני ספרים מדעיים: 'מערת המטמון' ו'חפירות במדבר יהודה', המסכמים למעלה מעשרים שנות פעילות ארכיאולוגית מאומצת באזור. הכנס כלל הרצאות, שיח ערב, וסיורים מקבילים. לאחר פטירתו יצאה חוברת עתיקות מיוחדת של 'עתיקות' (כרך ט'), בעריכת צבי גרינהוט, ובה סיכום מחקריו האחרונים במדבר יהודה. כמו כן יצא לאור ספר המסכם, בין היתר, את תוצאות עבודתו בתל בית ירח, מאת רפי גרינברג ועמיתיו.

• הכינוס הבינלאומי השנים עשר של מרכז אוריון 29 – 31 בדצמבר 2008

מרכז אוריון לחקר מגילות מדבר יהודה והספרות הקרובה להן ומרכז אליעזר בן-יהודה לחקר תולדות הלשון העברית חברו יחדיו לקיים את הכינוס הבינלאומי השנים עשר של מרכז אוריון בנושא:

"העברית בתקופת בית שני: לשונן של המגילות ממדבר יהודה ולשונם של מקורות אחרים בני זמנן"

Hebrew in the Second Temple Period: The Hebrew of the Dead Sea Scrolls and of Other Contemporary Sources"

הכינוס הפגיש חוקרים בכירים עם חוקרים צעירים, חוקרים מהארץ עם חוקרים מחו"ל העוסקים בהיבטים שונים של מסורות העברית שהילכו בתקופת בית שני. כל המוזמנים חוקרים לפחות אחת ממסורות העברית בתקופת בית שני: מגילות מדבר יהודה, ספר בן-סירא, עברית המקרא המאוחרת, שורשיה של לשון התנאים, מסורות השומרונים ומסורת התעתיקים ליוונית. כינוס זה היה הפגישה החמישית של קבוצת חוקרים שהתכנסה בעבר בליידן (1995 ו-1997), בבאר-שבע (1999) ובשטרסבורג (2006).

דברי הכינוסים הללו יתפרסמו בסדרה Studies on the Texts of the Desert of Judah בהוצאת Brill.

• הפגישה הבינלאומית השנתית של SBL (Society of Biblical

Literature) בנושא: "The Hebrew Bible and the Dead Sea Scrolls"

התקיימה השנה ברומא בתאריכים 30 ביוני – 4 ביולי 2009. הכנס אורגן עי ארמין לאנג מאוניברסיטת וינה וקירסטין דה-טרוריר מאוניברסיטת סנט אנדריוס. בכנס השתתפו חוקרים מהארץ ומהעולם ומלגאים של המרכז. בין היתר מהאוניברסיטה העברית השתתפו והרצו: פרופ' סטיב פסברג - מנהל מרכז אוריון, ד"ר אסתר חזון - יו"ר הוועדה האקדמית של מרכז אוריון, פרופ' עמנואל טוב מהחוג למקרא וחבר הוועדה האקדמית של מרכז אוריון, ד"ר מיכאל סגל, החוג להיסטוריה של עם ישראל (מלגאי מרכז אוריון) וכן אחרים-עמיתים ומשתתפים בפעילויות המרכז והכינוסים שלו.

• הקונגרס העולמי החמישה עשר למדעי היהדות

הקונגרס העולמי החמישה עשר למדעי היהדות שהתקיים בתאריכים י"ב-ט"ז באב תשס"ט (2-6 באוגוסט 2009) היה הקונגרס הגדול ביותר עד כה. השתתפו בו כ-1,400 מרצים מארבעים מדינות ולמעלה מ-1,000 חוקרים, סטודנטים ואנשי רוח נוספים שהאזינו להרצאות, ונחשפו לתגליות ולחידושים האחרונים במדעי היהדות.

יריד הספרים והטכנולוגיה הבין-לאומי שהשתתפו בו כארבעים הוצאות ספרים ומפעלי מחקר מרחבי העולם, היה שוקק חיים והיקף הספרות החדשה שהוצגה בו היה מרשים. הפעילות האקדמית לוותה בפעילות תרבותית וחברתית מגוונת: סיורים מודרכים בגלריית שטרן ובגן הבוטני באוניברסיטה העברית בירושלים, סדנאות פיוט ומנחות מוזיקליות, הקרנות סרטים מיוחדות וקונצרט חגיגי במושב הסיום.

מושב המליאה של חטיבת 'המקרא ועולמו' הוקדש לנושא: 'הספרות המזמורית מקומראן והמקרא'. בראש המושב ישבה פרופ' דבורה דימנט (אוניברסיטת חיפה), והרצו בו: פרופ' ריינהארד גרגור קראץ (אוניברסיטת גטינגן, גרמניה), ד"ר איילין שולר (אוניברסיטת מקמאסטר, קנדה) ופרופ' בלה ניצן (אוניברסיטת תל אביב). שלושה מושבי קונגרס נוספים עסקו בחקר מגילות מדבר יהודה:

מושב מגילות מדבר יהודה א', יו"ר ד"ר מיכאל סיגל (האוניברסיטה העברית) הרצו: ד"ר יונתן בן דב (אוניברסיטת חיפה), גבי לבנת (אוניברסיטת חיפה), גבי שלומית קנדי הראל (אוניברסיטת בר-אילן), ד"ר ליאורה גולדמן (אוניברסיטת חיפה). מושב מגילות מדבר ב', יו"ר פרופ' משה ברנשטיין (ישיבה יוניברסיטי, ניו-יורק) הרצו: ד"ר אריאל פלדמן (אוניברסיטת חיפה), מר אריה עמיחי (פרינסטון יוניברסיטי), ד"ר לאה מזור (אוניברסיטה העברית), פרופ' אייל רגב (אוניברסיטת בר-אילן) מושב מגילות מדבר יהודה ג', יו"ר פרופ' עמנואל טוב (האוניברסיטה העברית). הרצו: משה ברנשטיין (ישיבה יוניברסיטי, ניו-יורק), ד"ר שני צורף, ד"ר ראסל פולר (אוניברסיטת סן-דייגו), פרופ' רחל אליאור (האוניברסיטה העברית בירושלים).

חטיבת 'ספרות חז"ל, תלמוד ומשפט עברי ומחשבת ישראל' ייחדה מושב מליאה לנושא: 'בין קומראן לחז"ל: עיון מחודש'. בראש המושב ישב פרופ' מנחם קיסטר, והרצו בו: פרופ' אהרן שמש (אוניברסיטת בר-אילן ומכון הרטמן), פרופ' יהודה (לורנס) שיפמן (New York University), פרופ' דניאל שוורץ (האוניברסיטה העברית בירושלים) וד"ר רוד נעם (אוניברסיטת תל-אביב). המושב צולם והוקלט. אפשר לצפות בו באתר האינטרנט של האוניברסיטה העברית בירושלים: <http://multimedia.huji.ac.il/video/congress09/01.html>

"מקבצי פשרים במגילת ברית דמשק":

עיקרי הרצאתה של ד"ר ליאורה גולדמן (מלגאית מרכז אוריון לשנת הלימודים תש"ע) במסגרת הקונגרס.

עיון בנאומו התוכחה של ברית דמשק מגלה שהם בנויים על מצע של פרשנות מיוחדת לנבואה, המכונה "פשר". שיטת זו מפרשת באופן אקטואלי את דברי נבואות המקרא ורואה בכתוב רמזים לאירועים ולדמויות בנות ימיהם של מחברי הפשרים. החיבור ברית דמשק מתייחד בכך שבתוך רצף של נאומו ההטפה של ברית דמשק משובצות יחידות פשר על נבואות שונות (כמו הפשר על יחזקאל מ"ד 15, או על במדבר כ"א 18). מבחינת סיגנון וענייניהן בנויות יחידות אלו במתכונת הידועה מקבצי פשרים אחרים ולכן הן ניזונו עד עתה כפשרים בודדים המשולבים אל תוך המכלול הסיגנוני הנאומו. אך ניתוח ספרותי – פרשני רצוף של נאומו ברית דמשק מראה שיחידות פשר מפורש מעין אלו אחוזות במארג צפוף של פשרים מרומזים, שמשקלם וחיבותם בחיבור גדולים ממה שהוערך עד עתה במחקר. בהרצאה הוצגו ארבע דוגמאות להמחשת השיטה הפרשנית של בעל ברית דמשק, והוצגה הדרך בה הוא קשר בין המקראות השונים ויצר מבנים ספרותיים בעלי זיקה לשונית ופרשנית הדוקה. בעל ברית דמשק קשר בין הפסוקים על סמך זהות לשונית ודמיון רעיוני ופירשם בשיטת הפשר כעוסקים בעניין אחד. כמו כן הוצע בהרצאה לראות ביחידות הנאום השונות של ברית דמשק, יחידות פשר תמטיות, העוסקות בהיבטיו השונים של הפולמוס על הדרך הנכונה לפירוש חוקי התורה.

חדר החוקרים (הספרייה)

אנו מעוניינים לקבל קטעי עיתונות, תדפיסים, ספרים או כל חומר אחר בכל שפה בנושא המגילות והספרות הקרובה להן.

דברי הכינוסים הבינלאומיים מתפרסמים באנגלית ע"י הוצאת Brill בסדרה
Studies on the Texts of the Desert of Judah (רשימה מלאה באתר האינטרנט של המרכז)

רכישת ספרי מחקר

אנו ממשיכים בפרוייקט המרכז לרכישת ספרי מחקר לחדר החוקרים. המטרה לאפשר לחוקרים ולתלמידי מחקר לקדם את מחקרים בין כותלי מרכז אוריון.

נודה לכם על כל תרומה לפרוייקט זה.

תינתן אפשרות של הקדשת הספר ע"ש התורם או למי שיבקש להקדישו בתרומה מ - \$ 100 ומעלה.

ספרים חדשים של מרכז אוריון:
יצאו לאור:

דברי הכינוס הבינלאומי התשיעי:

Text, Thought, and Practice in Qumran and Early Christianity

Proceedings of the Ninth International Symposium of the Orion Center for the Study of the Dead Sea Scrolls and Associated Literature, Jointly Sponsored by the Hebrew University Center for the Study of Christianity, 11–13 January, 2004

Editors: Ruth A. Clements and Daniel R. Schwartz
STDJ 84

ייצאו לאור:

• דברי הכינוס הבינלאומי העשירי, שהתקיים
בינואר 2005

New Perspectives on Old Texts: Proceedings of the Tenth International Symposium of the Orion Center for the Study of the Dead Sea Scrolls and Associated Literature, 9–11 January, 2005

Editors: Esther Chazon & Betsy Halpern-Amaru
with Ruth Clements

ספרים בהכנה:

דברי הכינוס הבינלאומי האחד-עשר, שהתקיים
ביוני 2007

New Approaches to the Study of Biblical Interpretation in Judaism of the Second Temple Period and in Early Christianity: Proceedings of a Joint Symposium by the Orion Center for the

Study of the Dead Sea Scrolls and Associated Literature and the Hebrew University Center for the Study of Christianity, 18-21 June, 2007

Editors: Gary A. Anderson, Ruth A. Clements & David Satran

דברי הכינוס הבינלאומי השנים-עשר, שהתקיים בדצמבר 2008

Hebrew in the Second Temple Period: The Hebrew of the Dead Sea Scrolls and of Other Contemporary Sources

Editors: Steven E. Fassberg and Moshe Bar-Asher

חדר החוקרים עומד לרשות החוקרים, הסטודנטים והציבור המתעניין
שעות פתיחה: ימי עבודה רגילים (לשעות אחרות בתאום מראש)

חוקרים בתחום מחו"ל מבקרים במרכז אוריון

חדר החוקרים של מרכז אוריון הופך והולך להיות מרכז מחקר ומידע למבקרים מחו"ל ומהארץ. חוקרים רבים מבקרים בו במסגרת הכנסים והפעילות השוטפת של המרכז. בין החוקרים שעבדו על מחקרם במרכז בשנה החולפת:

- **Dr. Torleif Elgvin**, Høgskolen i Staffeldtsgate, Oslo, Norway
- **Dr. Ida Frohlich**, Pázmány Péter Catholic University, Piliscaba, Hungary
- **Mr. Joe Christian**, University of the Holy Land, Jerusalem
- **Mr. Jim Courter**, University of the Holy Land, Jerusalem
- **Dr. Matthew J. Goff**, Florida State University, who donated his monograph, *The Worldly and Heavenly Wisdom of 4QInstruction* to the Scholar's Room Library
- **Dr. David Miller**, Briercrest College and Seminary, Caronport, SK , Canada
- **Dr. Lara Guglielmo**, University of Naples
- **Dr. Michael Langlois**, College de France, Paris
- **Dr. Guy Stiebel**, Orion Post-Doctoral Fellow, who donated: "חידושים בארכיאולוגיה של ירושלים וסביבותיה" עורכים: דוד עמית, גיא ד' שטיבל, אורית פלג-ברקת

מלגות

מדי שנה מעניק מרכז אוריון מענקים המיועדים לתמוך במחקרים בנושא מגילות מדבר יהודה והספרות הקרובה להן לפי אמות מידה שקבעה הוועדה האקדמית. עדיפות ניתנת למחקרים בעלי מימד אינטגרטיבי, המצביעים על חשיבות המגילות לכל אחד מתחומי המחקר הקשורים לתקופת בית שני ולמחקרים שמעצם טבעם יכולים להתבצע רק בארץ. מועד ההגשה באביב 2010 (הודעה מפורטת תפורסם).

פרס למוסמך

מרכז אוריון יעניק פרס לתלמיד מוסמך על עבודת גמר מצטיינת בנושא מגילות מדבר יהודה והספרות הקרובה להן ובכל התחומים הנוגעים בדבר. עדיפות תינתן למחקרים בעלי מימד אינטגרטיבי, המצביעים על חשיבות המגילות לכל אחד מתחומי המחקר הקשורים לתקופת הבית השני ולמחקרים שמעצם טבעם יכולים להתבצע רק בארץ. הפרס הוא על עבודת גמר שאושרה בשנים תשס"ח – תשס"ט (2008 – 2009) מועד ההגשה באמצע חודש מאי 2010 (הודעה מפורטת תפורסם)

מתמחים - Graduate Internships

דרושים שלושה מתמחים למרכז אוריון לחקר מגילות מדבר יהודה והספרות הקרובה להן לשנת הלימודים תשי"ע (2009/10) לפרטים נוספים נא להתקשר לטלפון: 02-5881966/588 או לשלוח קורות חיים באנגלית למרכז.

מלגות מרכז אוריון לשנת הלימודים תש"ע (2009/10)

Jean Matlow Scholarship - Canada

הוענקה מלגת מחקר אחת מקרן מטלו, אשר נוסדה בשנת 2003, במטרה להעניק מלגות מטעם מרכז אוריון לחוקרים צעירים בתחום מגילות מדבר יהודה והספרות הקרובה להן.

מקבלת המלגה לשנת הלימודים תש"ע:

ד"ר ליאורה גולדמן, החוגים לתולדות ישראל ומקרא, אוניברסיטת חיפה
לתמיכה במחקרה בנושא:

כתיבת מהדורה ופירוש למגילה 4Q408 המזוהה כעותק השלישי של החיבור המכונה "האפוקריפון של משה"

ברכות למלגאי מרכז אוריון בעבר:

- יהושע גרנט - על קבלת תואר דוקטור לפילוסופיה בציון מעולה על העבודה בנושא: "אז מלפני בראשית": דברים שקדמו לבריאת העולם, מסורות ודרכי עיצובן בפיוט הקדום על רקע מקורותיו
- נועם מזרחי - על קבלת תואר דוקטור לפילוסופיה בציון מעולה על העבודה בנושא: "הלקסיקון והפרזיאולוגיה של שירות עולת השבת"
- דוד עמנואל - על קבלת תואר דוקטור לפילוסופיה על העבודה בנושא: "יציאת מצריים במזמורי תהילים"
- נדב שרון - על זכייתו במלגת ות"ת ע"ש נתן רוטנשטרייך לדוקטורנטים לשלוש השנים הבאות. בהזדמנות זו אנו מודים לו על תקופת עבודתו במרכז אוריון ומאחלים לו הצלחה בהמשך דרכו.

אנו מברכים את:

פרופ' סטיב פסברג – מנהל מרכז אוריון היוצא
תודה לפרופ' פסברג על שלוש שנות עבודה פוריות בביצוע והישגים למרכז.
אנו מברכים אותך בנסיעה טובה ובהצלחה במשימותיך ברומא ובניו יורק. שנת שבתון מהנה ויצירתית.

פרופ' עמנואל טוב - החוג למקרא ומהמכון למדעי היהדות ע"ש מנדל באוניברסיטה העברית, חבר הוועדה האקדמית של מרכז אוריון, על זכייתו בפרס ישראל לחקר המקרא לשנת תשס"ט.

פרופ' שלום פאול - החוג למקרא, חבר הוועדה האקדמית של מרכז אוריון
על הערב שהתקיים במכון יצחק בן צבי לרגל פרסום הפירוש שלו לישעיהו מ – ס"ו בסדרת "מקרא לישראל", בו השתתפו מרצים מאוניברסיטאות שונות בארץ שגמרו את ההלל על שני הכרכים של ספרו.

פרופ' אבי הורביץ - החוגים מקרא והלשון העברית באוניברסיטה העברית, חבר (לשעבר) בוועדה האקדמית של המרכז, לרגל השקת ספר היובל לכבודו "מחקרים בלשון יא – י"ב: ספר אבי הורביץ" בעריכת אהרון ממון ושמואל פסברג. הספר הוצג במסגרת הכנס הבינלאומי השנים עשר של מרכז אוריון שהתקיים בדצמבר 2008 בשיתוף עם החוג ללשון העברית.

פרופ' מנחם קיסטר - החוג לתלמוד ומהמכון למדעי היהדות ע"ש מנדל, חבר (לשעבר) בוועדה האקדמית של המרכז, על עריכת "מגילות קומראן – מבואות ומחקרים" (שני כרכים), מכון בן-צבי, ירושלים תשס"ט.

פרופ' אלישע קימרון - המחלקה ללשון העברית, אוניברסיטת בן גוריון – עמית מרכז אוריון,
לרגל הופעת ספר יובל לכבודו: "צפנת פענח: מחקרי לשון מוגשים לאלישע קימרון במלאת לו שישים וחמש שנה. עורכים דניאל סיון, דוד טלשיך, חיים כהן, הוצאת הספרים באוניברסיטת בן-גוריון בנגב, באר-שבע, תשס"ט.

מרכז אוריון לחקר מגילות מדבר יהודה והספרות הקרובה להן
The Orion Center for the Study of the Dead Sea Scrolls and Associated Literature

שוחרי המרכז

אנו רוצים להודות לכל שוחרי מרכז אוריון ותומכיו בארץ ובחו"ל ולברכם

בברכת שנה טובה

חידוש / הצטרפות

לשנת 2010

ברצוני להיות שוחר מרכז אוריון
לחקר מגילות מדבר יהודה והספרות הקרובה להן
ולקבל מהמרכז חדשות ומידע בנושא.
רצ"ב תרומתי בצ'ק לפקודת מרכז אוריון.

חבר (150 ש"ח) _____ תומך (300 ש"ח) _____

מיטיב (500 ש"ח) _____ פטרון (1000 ש"ח) _____

אחר _____

שם: _____

כתובת: _____

טלפון: _____ פקס: _____

דואר אלקטרוני _____

נא לשלוח את הטופס ל:

מרכז אוריון לחקר מגילות מדבר יהודה והספרות הקרובה להן
חדר 3102 המרכז העולמי למדעי היהדות
האוניברסיטה העברית, הר הצופים, ירושלים 91905

טלפון: 02-5881966 פקס: 02-5883584

דואר אלקטרוני msdss@mscc.huji.ac.il:

כתובת אתר האינטרנט של המרכז: <http://orion.mscc.huji.ac.il>

פעילות לשנת הלימודים תש"ע 2009/10

סמסטר ראשון:

- **סמינר חוקרים ע"ש חיים יונה גרינפלד ז"ל**
הסמינר הראשון יתקיים ביום שלישי, י"ד בכסלו תש"ע, ה-1 בדצמבר 2009
בין השעות: 12:15 - 14:00, בנין רבין, חדר 2001
ירצה: **ד"ר משה מורגנשטרן**, המחלקה ללשון העברית, אוניברסיטת חיפה
נושא ההרצאה: " **הספרות המנדאית והספרות היהודית**"
- **שעת דיון:**
שעת דיון ראשונה תתקיים ביום רביעי י"ג בטבת תש"ע, ה-30 בדצמבר 2009
בין השעות 12:15 - 13:30, בנין רבין, חדר 2001
תרצה: **גב' דורית גורדון**, החוג להיסטוריה של עם ישראל, האוניברסיטה העברית

- **סמינר חוקרים שני** יתקיים בינואר 2010

ירצה: **Dr. Mats Eskhult**, Uppsala Universitet, Sweden

- **הכינוס הבינלאומי Living the Lunar Calendar (LLC)** בשיתוף מוזיאון ארצות המקרא, מוסד CAENO ומרכז אוריון, יתקיים בט"ו בשבט תש"ע במוזיאון ארצות המקרא (30 בינואר – 1 בפברואר 2010).
הכינוס יבדוק את מקומו של חישוב הלוח בחברה ובתרבות ויתמקד בִּפְרָח כסמן של מעבר הזמן. כמו כן הכינוס יידרש למגוון נושאים הקשורים ביישום חוקי האסטרונומיה ולוח השנה לחיי היומיום ולעיצוב הזהות התרבותית.
יתר פרטים ומידע נוסף ועדכני באתר המרכז.

- **סדרת ההרצאות במכון האפיפיורי למקרא (P.B.I)**

מרכז אוריון בשיתוף עם ביה"ס לתלמידי חו"ל ע"ש רוטברג ועם המרכז לחקר הנצרות באוניברסיטה העברית וה-PBI, יקיימו הרצאות **בשפה האנגלית**. בנושא מגילות וספרות בית שני. ההרצאות מוקדשות לזכרה של גבי מרים שפר ז"ל, לשעבר מנהלת היחידה ללימודים מתקדמים בבית הספר לתלמידים מחו"ל ע"ש רוטברג
ההרצאות תתקיימנה בחודשים דצמבר 2009 – ינואר 2010
ההרצאה הראשונה: **ד"ר מיכאל סגל**, החוג למקרא, האוניברסיטה העברית
הנושא: "Innerbiblical Interpretation in the Book of Daniel"

סמסטר שני:

- **ד"ר ליאורה גולדמן**, החוגים לתולדות ישראל ומקרא, אוניברסיטת חיפה, מלגאת מרכז אוריון
הנושא: "כתיבת מהדורה ופירוש למגילה 4Q408 המזוהה כעותק השלישי של החיבור המכונה 'האפוקריפון של משה'"
- **ד"ר גיא שטיבל**, החוג לארכיאולוגיה, האוניברסיטה העברית, מלגאי פוסט-דוקטורט של מרכז אוריון לשנים 2007-2009

לאירועים נוספים ופרטים עדכניים נא לעקוב באתר מרכז אוריון:

http://orion.mscc.huji.ac.il, טל.: 02-5881966 פקס: 02-5883584

e-mail: msdss@mscc.huji.ac.il

The Virtual Qumran site: (http://virtualqumran.huji.ac.il/).

תודה מיוחדת לחברי הוועדה האקדמית של מרכז אוריון (2008/9)
ד"ר אסתר חזון - יו"ר הוועדה, פרופ' אהרן ממן - ראש המכון למדעי היהדות,
פרופ' דבורה גרא, פרופ' עמנואל טוב, פרופ' יוסף פטריך,
ד"ר דוד סתרן, פרופ' שלום פאול ולפרופ' סטיב פסברג – מנהל המרכז